

Nr 226

Av herr Elmwall m. fl., *angående beredskaps- och utjämningslagring av fodersäd.*

(Lika lydande med motion nr 179 i Första kammaren)

För landets försörjningsberedskap är lagring av vissa livsviktiga förnödenheter en absolut förutsättning. Den internationella situationen gör det nödvändigt att alltfört tillmäta beredskapslagringen en framträdande roll. Beredskapslagringen måste följaktligen ur angelägenhetssynpunkt jämföras med de rent militära försvarsanstalterna. Hittills har huvudsakligen livsmedel och drivmedel varit föremål för lagring i detta syfte. I viss utsträckning torde även förekomma beredskapslagring av äggviterika fodermedel. Däremot torde fodersäd i allmänhet icke innefattas i dessa beredskapsåtgärder.

Produktionen av fodersäd täcker enligt uppgift ej behovet inom landet mer än vart tredje eller fjärde år. Självfallet kan dock stora skördar flera år i följd, t. ex. på grund av genom särskilda förhållanden ökad vårsädsareal, tillfälligt förändra denna bild. Så har förhållandet varit såväl 1960 som 1961.

I ett avspärrningsläge kan det förutsättas att produktionen av fodersäd skulle sjunka, dels med hänsyn till de ökade anspråken på spannmål till förmalning och dels med hänsyn till knapphet på vissa produktionsfaktorer, t. ex. handelsgödsel. Sett mot denna bakgrund förefaller det följaktligen väl motiverat att lägga större vikt än vad som hittills varit fallet vid beredskapslagring av fodersäd.

Behovet av en viss utjämningslagring av fodersäd skulle även i viss mån kunna tillgodoses genom en beredskapslagring, i synnerhet om frågan kunde lösas på ett smidigt och rationellt sätt i samverkan mellan producenterna och spannmålshandeln. En beredskapslagring av fodersäd skulle på så sätt kunna tjäna ett dubbelt syfte: att stärka vår försörjningsberedskap och skapa en stabilare situation för fodersädsproducenterna och medge en mera långsiktig bedömning vid dimensioneringen av fläskproduktionen.

Förutsättningarna för en utökad beredskapslagring av fodersäd förefaller nu relativt goda och skulle inte i och för sig kräva särskilda nyinvesteringar i lagerhus etc. Lagringen av fodersäd kan kortsiktigt ske hos odlarna, varvid samma förfarande kan tänkas tillämpat som vid spannmålsbe-låning, som tidigare spelade en framträdande roll för jordbrukets försörj-

ning med driftkapital. Efter värdering av två ojäviga värderingsmän kan den lagrade spannmålen accepteras som säkerhet.

Beredskapslagringen, som bör ske under medverkan av Föreningen Svensk spannmålshandel, bör under den första tiden ske hos odlaren. Den 1 april borde inlösen garanteras av den ur beredskapssynpunkt lagrade fodersäden. För en fortsatt lagring borde den reguljära spannmålshandeln engageras, varvid de ekonomiska möjligheterna skulle skapas genom statliga lån eller lånegarantier. Frågan om den praktiska lösningen av en beredskapslagring av fodersäd bör snarast bli föremål för en särskild utredning.

Lagerutrymmen lämpliga för en beredskaps- och utjämningslagring hos odlarna torde finnas tillgängliga i stor utsträckning bl. a. som en följd av att leveranser av brödsäd nu ofta sker direkt från skördetröska och att brödsäden således nu icke ställer samma anspråk på lagerutrymmen på gårdarna som tidigare. Till en ökning av lagringsmöjligheterna hos odlarna bidrar även de under senare år utvecklade planbottentorkarna för kallluft-torkning av spannmål.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära en skyndsam prövning av möjligheterna till beredskaps- och utjämningslagring av fodersäd, bl. a. hos producenter, i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 24 januari 1962

Emil Elmwall

Sven Vigelsbo

Erik Grebäck

Bengt J. Börjesson
i Falköping
